

Justisdepartementet
Postboks 8005 Dep

0030

Deres ref:

Sak / arkiv:
16-00220/65

Dato:
04.07.2016

Saksbehandler:
Asghar Ali

HØRINGSSVAR - FORSLAG TIL NYE EU-DIREKTIVER OM FORBRUKERKONTRAKTER

EL og IT Forbundet viser til høringsbrev av 5. april 2016, med høringsfrist 5. juli 2016 der departementet ber om uttalelser til EU-kommisjonens forslag til nye EU-direktiver om forbrukerkontrakter. De to direktivforslagene omhandler henholdsvis fjernsalg (herunder internettsalg) av fysiske varer (com (2015) 635) og levering av digitale ytelser (com (2015) 634).

Direktivforslag COM 2015/635 om fjernsalg (herunder internettsalg) av fysiske varer

En regulering av kjøp av digitale ytelser er positivt siden det kan bidra til å gi større klarhet og forutsigbarhet for forbruker på et område som i hovedsak er ulovfestet i norsk rett i dag.

Forbruker vil med direktivforslaget om fjernsalg av fysiske varer måtte forholde seg til ulike regler avhengig av om kjøpet gjøres i en fysisk butikk (såkalt «high street shopping») eller via fjernsalg, noe som medfører en uheldig fragmentering. Direktivforslaget betyr uklarhet og forvirring for forbruker og det fremstår ikke rimelig eller godt begrunnet at kjøp av samme vare skal reguleres av ulike regelsett. Det er ønskelig med like regler som tilgjengelige og har høy grad av forbrukervern. Forbruker kan ha en større oppfordring til å handle i fysiske butikker beroende på hvilket regelsett som gir best beskyttelse, og det er således ikke entydig at direktivforslaget gir økt netthandel og på den måten virker positivt for den næringsdrivende.

Vi mener at forslaget til direktiv klart vil svekke posisjonen til norske forbrukere når selgers ansvar for mangel begrenses til to år. I dag har selger ansvar for en mangel i inntil fem år.

Departementet påpeker at direktivet ikke er til hinder for at Norge kan ha en reklamasjonsfrist på fem år. For en forbruker vil det fremstå forvirrende at et krav kan fremmes i fem år etter kjøp, men at selgers ansvar for mangler opphører etter to år fra kjøp. Om forbruker fremmer krav som følge av mangel etter fire år, vil terskelen for å nå frem med kravet være kraftig redusert som følge av at forbruker også må sannsynliggjøre at mangelen oppsto innenfor toårsperioden, noe som kan være utfordrende om det er gått fire år fra kjøpstidspunktet.

For norske forbrukere er det uheldig og en betydelig forringelse av forbrukervernet sammenlignet med dagens regel der selger kan få ansvar for en mangel i fem år (for varer som er ment å vare vesentlig

Kontoradresse:
EL & IT Forbundet

Telefon:
23 06 34 00

Bankgiro:
9001.07.20965

E – post:
firmapost@elogit.no

Internett:
<http://www.elogit.no>

Youngsgt. 11c
0181 Oslo

Telefaks:
23 06 34 01

Organisasjonsnr.:
880 522 892 MVA

E – post til saksbehandler:
asghar.ali@elogit.no

Tlf. saksbehandler:
90639494

lenger enn to år). Redusering av selgers ansvarsperiode til to år vil da avskjære et mangelskrav om mangelen oppstår etter to år, noe som er sterkt uheldig. Mange kapitalvarer har vesentlig lenger levetid enn to år og en mangel kan følgelig også oppstå etter to år. En absolutt ansvarsperiode for selger på to år kan medføre produsenttilpasning med produksjon av varer med lavere kvalitet. Det er verken bra for miljøet eller forbrukervernet, og vi tillater oss å nevne at det står i sterk kontrast til EUs agenda om en sirkulær økonomi. Fra produsenthold hevdes det for så vidt at utvidelse av ansvarsperioden vil medføre en vesentlig økning i priser i konsumentleddet, men dette synes ikke riktig jf. undersøkelse foretatt i Frankrike.

Det er heller ikke tvilsomt at en senking av selgers ansvarsperiode til to år, vil medføre en svekkelse av forbrukervernet i mange land. EL og IT Forbundets prinsipielle og overordnede synspunkt er at det må være samsvar mellom selgers ansvarsperiode og reklamasjonsfrist og at ansvarsperioden ikke må senkes fra dagens nivå.

Direktivforslag COM 2015/634 om digitale ytelser

Direktivforslaget gir regler for kjøp av digitale ytelser som i norsk rett er et område i hovedsak er regulert av ulovfestet rett. Med direktivforslaget blir dermed norske forbrukeres kjøp av apper til mobil, filmtjenester, e-bøker, skylagring og programvare regulert. Fra et forbrukerperspektiv er det positivt med regler for kjøp av denne type ytelser og direktivforslaget kan gi den enkelte forbruker større trygghet og forutberegnelighet.

Det er grunn til å stille seg positiv til direktivforslaget på dette punktet som kan gi forbruker rettigheter ikke bare når det er tale om tradisjonelle digitale ytelser som nedlasting og strømming, men også sosiale medier som Facebook, Instagram og andre delingstjenester jf. artikkel 1 bokstav b og c.

Det er positivt at forbruker får rett til å si opp avtaler av langvarig karakter. Det er behov for en slik regel, og det kan vises til at Forbruker Europa som gjennom behandling av grenseoverskridende tvister erfarer at næringsdrivende i liten grad overholder informasjonsforpliktelser etter forbrukerrettighetsdirektivet artikkel 6 nr. 1 bokstav o) Kontraktens varighet er et element det skal opplyses om. En 12-månedersperiode er ifølge Kommisjonen valgt for å ivareta avtalemessig tillit og av hensyn til at den næringsdrivende skal få avkastning på sin investering, jf. fortalepunkt 46. Forbrukerrådet mener en 12-måneders periode i utgangspunktet er for lang på dette området, og vi stiller spørsmål ved om det for salg av digitale ytelser kan forsvares at forbruker låses til en kontrakt i mer enn seks måneder. En kortere kontraktsperiode vil i større grad bidra til å fremme konkurranse slik Kommisjonen er opptatt av.

Harmoniseringsnivå

EL og IT Forbundet mener norske forbrukere kan få redusert forbrukervern som følge av at det er et fullharmoniseringsdirektiv. Fra et norsk ståsted kan det reises innvendinger til fullharmonisering. Det vil være et hinder for å utvikle nasjonale regler for å ivareta den tilstrekkelige standard på forbrukervernet som det er behov for og som er ønsket på nasjonalt nivå. Fullharmonisering vil etter EL og IT Forbundets synspunkt klart hindre rettsutviklingen i Norge på dette området. Vi mener derfor at fullharmonisering ikke er riktig å ha som det foretrukne alternativet. Det er likevel viktig å sikre mest mulig ensartet lovregulering i Europa, men det kan oppnås gjennom minimumsregler med høy standard slik at de enkelte landene velger det.

Med vennlig hilsen
EL & IT Forbundet

Monica Derbakk
Avdelingsleder

Asghar Ali
Forbundssekretær